

Uppföljningsbeslut

**efter kvalitetsgranskning av anpassade grundskolans
undervisning om kunskapsområdet sexualitet,
samtycke och relationer vid Kullsvedsskolan i Värmdö
kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av anpassade grundskolans undervisning om kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer vid Kullsvedsskolan i Värmdö kommun. Granskningen genomfördes under vårterminen 2025.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen tre utvecklingsområden som angetts i beslut den 19 maj 2025.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Kullsvedsskolan senast den 26 november 2025 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Värmdö kommun har inkommit med en sådan redovisning den 24 november 2025.

Beslut efter uppföljning

Skolinspektionen bedömer vidtagna åtgärder på följande sätt:

Utvecklingsområde 1: arbeta med inslag i undervisningen som ger eleverna möjlighet att kritiskt granska maktstrukturer kopplade till hedersproblematik

Värmdö kommun behöver vidta ytterligare åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Utvecklingsområde 2: samordna undervisningen så att eleverna får möjlighet att uppfatta kunskapsområdet som en helhet

Värmdö kommun har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Utvecklingsområde 3: utforma utbildningen inom kunskapsområdet så att kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck behandlas återkommande

Värmdö kommun behöver vidta ytterligare åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Skolinspektionen förutsätter att Värmdö kommun tar ansvar för ett fortsatt utvecklingsarbete. Skolinspektionen avslutar härmed granskningen.

Motivering

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- arbeta med inslag i undervisningen som ger eleverna möjlighet att kritiskt granska maktstrukturer kopplade till hedersproblematik

Av huvudmannens redovisning framgår att skolledning och arbetslag på skolan har upprättat ett årshjul för undervisningen om kunskapsområdet. I årshjulet tydliggörs arbetsmoment som eleverna ska få möta i olika ämnen, såsom samarbetslekar och rollspel om hur man säger nej, genomgång om alla barns rättigheter samt att man får gifta sig med vem man vill. Av redovisningen framgår dock inte om dessa inslag ger eleverna möjlighet att kritiskt granska maktstrukturer kopplade till hedersproblematik. I huvudmannens redovisning framkommer att personal har fått fortbildning om hedersnormer och riskfaktorer och att skolan har infört skriftliga rutiner för hur personalen ska agera vid misstanke om hedersrelaterat våld och förtryck. Inte heller av dessa rutiner framgår om och hur man ska behandla hedersrelaterat våld och förtryck i undervisningen. Ytterligare åtgärder som planeras är enligt huvudmannens redovisning ett fortsatt gemensamt arbete för personalen i olika forum kring hedersrelaterat våld och förtryck. Elevhälsan kommer att stötta lärarna med material och kunskap om hedersförtryck och samtycke. Det framgår dock inte av huvudmannens redovisning hur man kommer att utveckla undervisningen kring maktstrukturer kopplade till hedersproblematik.

Effekter av genomförda insatser är enligt huvudmannens redovisning en ökad trygghet och medvetenhet hos personalen samt att frågor om hedersproblematik lyfts i flera forum. På längre sikt förväntas effekter såsom en djupare förståelse hos elever kring mänskliga rättigheter, normer och maktförhållanden samt möjligheter att uttrycka egna gränser.

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- samordna undervisningen så att eleverna får möjlighet att uppfatta kunskapsområdet som en helhet

Av huvudmannens redovisning framgår att man på skolan har påbörjat ett arbete med att samordna undervisningen om kunskapsområdet genom att

skapa ett ämnesövergripande årshjul för att eleverna ska möta temat i flera ämnen utifrån olika perspektiv. Vidare avsätts tid på arbetslagsträffar för planering av ämnesövergripande projekt. Ytterligare åtgärder som planeras är bland annat fortsatt kompetensutveckling och tydligare rutiner för personal. Det framgår inte vilka ytterligare åtgärder som planeras för att utveckla undervisningen.

Enligt huvudmannens redovisning har verksamhetens kvalitet utvecklats såtillvida att ett formaliserat ämnesövergripande arbetssätt stärker elevernas förmåga att se samband mellan exempelvis lagstiftning, personliga val, språk och kultur. Effekter som förväntas på sikt är enligt huvudmannens redovisning en mer utvecklad förmåga hos eleverna till kritiskt tänkande, och att frågor om jämställdhet och mänskliga rättigheter i högre grad blir en naturlig del av samtal i den dagliga verksamheten.

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- utforma utbildningen inom kunskapsområdet så att kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck behandlas återkommande

Av huvudmannens redovisning framgår att skolan har upprättat ett årshjul, men av årshjulet framgår inte vilka inslag som rör hedersrelaterat våld och förtryck. Ytterligare planerade åtgärder är fortsatt kompetenshöjande insatser för personalen kring bland frågor som rör hedersproblematik.

Enligt huvudmannens redovisning har verksamheten utvecklats till att ha ett mera systematiskt och medvetet arbete kring hedersrelaterat våld och förtryck. Från att ha varit mer enskilda undervisningsinslag är det numera en integrerad del av skolans värdegrundsarbete och ingår i en ämnesövergripande undervisning. Effekter som förväntas av huvudmannen på längre sikt är att personalen ska bli tryggare i att samtala med elever om känsliga ämnen.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Roger Persson, utredare.

I handläggningen av ärendet har även utredare Sylvia Lindqvist medverkat.

Bilaga 1: Författningsstöd

Frågeställning 1

I vilken utsträckning bidrar undervisningen utifrån kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer till kunskaper inom området sexualitet, samtycke och relationer samt om hedersrelaterat våld och förtryck?

Undervisningens innehåll

Återkommande, aktuell och fördjupad undervisning

Lgra22, avsnitt 1, Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.

Samordnad undervisning

2 kap. 9 § skollagen (2010:800) Ledningen av utbildningen, Rektor.

Lgra22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.

Kunskaper i undervisningen

Lgra22, avsnitt 2.2 Kunskaper, Mål.

Undervisningens form

Didaktiska val i undervisningen

Lgra22, avsnitt 2.2 Kunskaper.

4kap. 9§ skollagen (2010:800) Inflytande och samråd, Allmänt om barnens och elevernas inflytande.

Lgra22, avsnitt 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Öppet förhållningssätt och tillitsfullt klassrumsklimat

Lgra22, avsnitt 2.1 Normer och värden, Mål.

Lgra22, avsnitt 2.1 Normer och värden, Riktlinjer.

Elevdelaktighet och att fånga elevernas frågor

Lgra22, avsnitt 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, Mål.

Lgra22, avsnitt 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, Riktlinjer.

Frågeställning 2

I vilken utsträckning tar rektorn ansvar för skolans utbildning inom kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt om hedersrelaterat våld och förtryck?

Rektorns ansvar

Rektorns styrning

Lgra22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.

Förutsättningar för samordning

2 kap. 9 § skollagen (2010:800) Ledningen av utbildningen, Rektor.

Lgra22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.

Ansvar för kompetensutveckling

Lgra22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.